

[Sønderby]

teresse i, at disse områder bliver miljømæssigt forsvarligt plejet. Alle disse grupper skal være med til at vurdere de projekter, som ministeren sætter i gang, og de erfaringer, vi har fået, når disse forsøg har kørt et stykke tid, ligesom de skal være med til at vurdere, hvilke initiativer vi fra folketingets side skal tage i forbindelse med marginaljorderne.

Men vi skal samtidig, som ministeren siger, sikre eksistensgrundlaget for befolkningen i områderne og opretholde et levedygtigt landbrug. Alle disse ting skal ske i et nært samarbejde med de organisationer, som har været meget forstående over for den redegørelse, ministeren er kommet med.

Det samarbejde, som ministeren nævner om disse pilotprojekter, omfatter altså alle de nævnte involverede organisationer, og det synes jeg sikrer, at marginaljorder og miljømæssige interesseområder får en god fremtid. De folk, der har interesse i disse områder, hvad enten de ejer dem eller de gerne vil have et godt miljø derude, får indflydelse på vurderingen af de projekter, ministeren sætter i gang.

Ud fra dette kan venstre sige tak til ministeren endnu en gang for redegørelsen og ønske ham og de berørte organisationer held og lykke med de pilotprojekter, der kommer i gang, og som vi på et senere tidspunkt skal vurdere; derefter må vi så tage en drøftelse om, hvordan vi skal komme videre.

Leif Hermann (SF):

Gennem de sidste mange år har konflikten mellem landbrugs- og miljøinteresserne givet sig ganske markante udslag. Ikke mindst konstateringen af forureningen fra de diffuse kilder i landbruget har skabt en berettiget uro om og kritik af landbrugets produktionsforhold og produktionsstruktur. Indsatserne for et forbedret miljøtilsyn, begrænsningen af udledningerne af næringssalte og kritikken af den omfattende brug af bekæmpelsesmidler er gode udtryk for, at hensynet til landbrugsgets indkomst- og produktionsforhold alt for længe har vejet tungere end hensynet til den natur, som jo ikke kun er en forudsætning for landbruget, men også en livsnødvendighed for os alle sammen.

Vi ved udmærket godt i dag, at udpining af jorden, overforbrug af gødning, udretning og rørføring af vandløb, sløjfning af små bi-

otoper og dræninger og vandinger har gjort naturen fattigere og mindre modstandsdygtig, ja, det har på sin vis måske oven i købet gjort naturen farligere for mennesker. Tag blot problemet med nitratforureningen af grundvandet!

Det er oplagt, at en sådan situation ikke kan fortsætte, og på et eller andet tidspunkt må den armvridning, der er sket på naturen, naturligvis ophøre. Det bør den naturligvis ikke mindst gøre, fordi rentabiliteten ved dyrkning af en lang række marginale arealer kun har været til stede i kraft af ganske solide tilskud, gennemsnitligt på ca. 2.400 kr. pr. ha årligt alt inklusive.

I det øjeblik der er nogle, der giver sig til at overveje betimeligheden af disse betydelige tilskud til noget, der giver overproduktion, må situationen naturligvis tegne sig anderledes. Disse overvejelser er bl.a. i gang inden for Det europæiske Fællesskab, der i den såkaldte grønbog fra sommeren 1985 fremhæver, at udviklingen i produktionen er løbet fra udviklingen i forbruget af landbrugsprodukter inden for Fællesskabet og i afsætningsmulighederne på verdensmarkedet. Den deraf følgende uligevægt på landbrugsmarkederne har i mange sektorer medført voksende overskud, hvis afsætning hviler tungt på Fællesskabets budget og er et spild af økonomiske ressourcer. Vi må med den fælles landbrugspolitik vide, hedder det, at økonomisere med ressourcerne. Tydeligere kan det vist ikke siges, at nu bliver penge-kassen snart smækket i, den penge-kasse, der i øvrigt årligt pumper 168 mia kr. ud i landbrugstilskud i Europa.

Det hedder videre:

»Den eneste sunde politik på mellemlang og lang sigt er at give markedspriserne en øget funktion som styrende faktorer på udbud og efterspørgsel.«

Her får vi altså at vide, at dansk landbrug meget snart skal til at indrette sig på, at det er verdensmarkedspriserne på landbrugsvarer, man må rette sig efter.

Alene dette indebærer, at ganske betydelige arealer i de kommende år må udgå af almindelig intensiv landbrugsdrift.

Det er sagt, at nu har vi en enestående chance for at tilbageerobre naturen, og så er det selvfølgelig også overordentlig vigtigt, hvilke indsatser, hvilke planer, hvilke per-